

LEGAL INSIGHT

ΔΑΝΕΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΥΠΟ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ – ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΜΑΧΕΣ

Γιώργος Ψαράκης
Δικηγόρος, Μ.Δ.Ε, LL.M, PgCert

Με πρόσφατη απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος (ΕΠΑΘ 182/1/4.4.2016) όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση («ΥΕΕ») πέρασαν στον έλεγχο της ανώνυμης εταιρείας «ΡQH Ενιαία Ειδική Εκκαθάριση Α.Ε.» η οποία αποτελεί μια κοινοπραξία των εταιρειών PwC Business Solutions Α.Ε., Qualco Α.Ε. και Hoist Kredit Aktiebolag. Η εν λόγω κοινοπραξία αποτελεί πλέον τον ειδικό εκκαθαριστή αυτών των πιστωτικών ιδρυμάτων και εκείνη που προτείνει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχέδια στρατηγικής ρυθμίσεων, δίνει εντολές για πράξεις διεκδίκησης των απαιτήσεων, αναλαμβάνει τελικώς την αναγκαστική είσπραξη ή την ρύθμιση της οφειλής. Αν και το πρόσωπο του δανειστή πάντα έχει σημασία όσον αφορά στον βαθμό σκληρότητας των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης, το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο δίνει λύσεις στους δανειολήπτες με σκοπό την ισότιμη αντιμετώπισή τους σε σχέση με τους πελάτες των λοιπών εν λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με πρόσφατη απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος (ΕΠΑΘ 182/1/4.4.2016) όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση –«ΥΕΕ»- (16 στον αριθμό) πέρασαν στον έλεγχο της ανώνυμης εταιρείας «ΡQH Ενιαία Ειδική Εκκαθάριση Α.Ε.» η οποία αποτελεί μια κοινοπραξία των εταιρειών PwC Business Solutions Α.Ε., Qualco Α.Ε. και Hoist Kredit Aktiebolag. Πλέον στον ειδικό αυτό εκκαθαριστή έχουν περάσει τα κάτωθι πιστωτικά ιδρύματα: α) Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, β) Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, γ) Proton Τράπεζα Α.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση δ) Τράπεζα Probank Α.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ε) FBB – Πρώτη Επιχειρηματική Τράπεζα Α.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, στ) Πανελλήνια Τράπεζα Α.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ζ) Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, η) Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, θ) Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου – Λήμνου ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ι) Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδεκανήσου ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ια) Συνεταιριστική Τράπεζα Ευβοίας ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ιβ) Συνεταιριστική Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ιγ) Συνεταιριστική Τράπεζα Πελοποννήσου ΣΥΝ.Π.Ε. υπό ειδική εκκαθάριση, ιδ) T-Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία υπό ειδική εκκαθάριση, ιε) Υπό εκκαθάριση Παλαιά Τράπεζα Κρήτης Α.Ε. (ν.2330/1995), ιστ) ΑΤΕΛΗΖΙΝΓΚ Ανώνυμη εταιρεία Χρηματοδοτικής μίσθωσης υπό ειδική εκκαθάριση.

2. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ-ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Το Πιστωτικό Ίδρυμα ΥΕΕ έχει ως στόχο την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ικανοποίηση των απαιτήσεων του σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα, χωρίς, όμως, εκπτώσεις στην ομαλή συνέχιση των σχέσεων με τους δανειολήπτες και στον σεβασμό του προστατευτικού για τον οφειλέτη νομοθετικού πλαισίου. Προφανώς, επειδή, στο Πιστωτικό Ίδρυμα ΥΕΕ έχουν παραμείνει οι περισσότερο επισφαλείς απαιτήσεις, δηλ. τα «κόκκινα» δάνεια, (τα ενήμερα δάνεια μεταβιβάζονται συνήθως σε φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρων εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων), και επειδή θα πρέπει να δοθούν διευκολύνσεις στους δανειολήπτες για να προχωρήσουν στην σταδιακή αποπληρωμή των οφειλών τους, το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο δίνει προς την κατεύθυνση αυτή δύο δυνατότητες:

α) **Αρχικά, υπάρχει η δυνατότητα ρύθμισης των δανείων**, ακόμα και καταγγελλόμενων, βάσει ενός σχεδίου στρατηγικής ρυθμίσεων που καταρτίζει ανά έτος ο εκκαθαριστής του πιστωτικού ιδρύματος και εγκρίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το εν ισχύ πρόγραμμα λ.χ. της ΡQH για τα Πιστωτικά Ιδρύματα ΥΕΕ προβλέπει ρύθμιση δανειακών οφειλών σε βάθος 10ετίας το μέγιστο. Εφόσον η δανειακή απαίτηση είναι μέχρι 250.000 ευρώ (περιλαμβανομένων κεφαλαίου, τόκων και εξόδων), δεν απαιτείται εκ νέου η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος αλλά εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του εκκαθαριστή να προχωρήσει στην ρύθμιση. Σε αντίθετη περίπτωση, δηλ. για απαιτήσεις άνω των 250.000 ευρώ, το περιεχόμενο της προτεινόμενης ρύθμισης τίθεται ενώπιον ειδικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος προκειμένου η τελευταία να εγκρίνει ή όχι αυτήν.

Η ΕΠΑΘ 77/1/30.5.2013 περιλαμβάνει τις ειδικότερες ρυθμίσεις για το επιτρεπόμενο περιεχόμενο των εν λόγω συμβάσεων, οι οποίες μπορούν να περιέχουν **παράταση του χρόνου αποπληρωμής, διαγραφή χρέους που αναφέρεται σε τόκους, έξοδα, προμήθειες και δαπάνες, πρόβλεψη περιόδου χάριτος (με εξόφληση π.χ. μόνο των τόκων), παύση τοκογονίας, αναπροσαρμογή του επιτοκίου (βάσης και περιθωρίου), απάλειψη ή περιορισμό των υπέρμετρων εμπράγματων διασφαλίσεων, δυνατότητα περιοδικών καταβολών κτλ.**

β) Σε δεύτερο στάδιο, **υπάρχει η δυνατότητα του συμβιβασμού με την μορφή μερικής διαγραφής του κεφαλαίου του δανείου** (μερική άφεση χρέους). Για να ληφθεί μια τέτοια απόφαση αναφορικά με απαιτήσεις κάτω των 20.000 ευρώ (περιλαμβανομένων κεφαλαίου, τόκων και εξόδων) απαιτείται συμφωνία απλώς του εκκαθαριστή, ενώ για απαιτήσεις άνω των 20.000 ευρώ θα πρέπει να συμφωνήσει και η ειδική επιτροπή της Τράπεζας της Ελλάδος κατόπιν εμπειριστατωμένου και επαρκώς αιτιολογημένου αιτήματος του εκκαθαριστή. Η Επιτροπή υποχρεούται εντός 60 ημερών με αιτιολογημένη απόφασή της είτε να εγκρίνει την πρόταση, είτε να την απορρίψει, είτε, τέλος, να την αποδεχθεί προτείνοντας ορισμένες τροποποιήσεις σε αυτή. Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό, ότι η παραπάνω ειδική διαδικασία λαμβάνει χώρα μόνο εφόσον η διαγραφή αφορά σε μέρος του κεφαλαίου. Αν αυτή αφορά σε τόκους, τότε γίνεται ελεύθερα από τον ειδικό εκκαθαριστή, στο πλαίσιο και του σχεδίου στρατηγικής ρυθμίσεων που έχει συντάξει ο ίδιος, ο οποίος και χωρίς την έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να προβαίνει σε άφεση χρέους στο βαθμό που κρίνει ο ίδιος τούτο απαραίτητο (βλ. παραπάνω στοιχείο α).

3. ΛΟΙΠΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές, ωστόσο, που οι δανειακές συμβάσεις βάσει των οποίων τα Πιστωτικά Ιδρύματα ΥΕΕ διεκδικούν τις απαιτήσεις τους, βρίθουν πλημμελειών, καταχρηστικών - άκυρων όρων και παράνομων χρεώσεων. Επίσης, αρκετές φορές θα τίθεται και ζήτημα εφαρμογής του ειδικού νομοθετικού πλαισίου για τα «πανωτόκια». Τέλος, υπάρχουν και πολλά άλλα νομοθετήματα τα οποία προστατεύουν τους τραπεζικούς οφειλέτες και τα οποία εφαρμόζονται και όσον αφορά τα δάνεια των Πιστωτικών Ιδρυμάτων ΥΕΕ. Ειδικότερα:

A. Πλημμέλειες στην Δανειακή Σύμβαση– Καταχρηστικοί Όροι – Άκυροι όροι

Οι νομικές πλημμέλειες και καταχρηστικοί όροι που μπορούν να εντοπιστούν σε μια δανειακή σύμβαση είναι αρκετές και οφείλονται είτε σε εκούσια επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος, είτε σε αμέλεια των υπαλλήλων του. Για παράδειγμα έχει τύχει υπόθεση όπου **ελλείψει συμφωνίας σε ουσιώδες στοιχείο αυτής και δη στο ύψος του επιτοκίου** φέρεται αυτή να μην είναι καταρτισμένη. Αυτό που συνέβη ήταν ότι ο αρμόδιος υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος δεν είχε μεριμνήσει να εγγραφεί στην δανειακή σύμβαση το ποσοστό του επιτοκίου (βάσης και διαφοράς). Στην περίπτωση αυτή, όχι μόνο δεν είναι δυνατή η δικαστική διεκδίκηση οιασδήποτε φερόμενης οφειλής με την διαδικασία της έκδοσης διαταγής πληρωμής, **αλλά μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν υπάρχει καν συμφωνία** λόγω έλλειψης σύμπτωσης των δηλώσεων βουλήσεως σε ουσιώδες στοιχείο (essentiale negotium - η ασυμφωνία των μερών ως προς ουσιώδη όρο έχει ως συνέπεια τη μη σύναψη της σύμβασης- ΑΠ 882/2010).

Επίσης, έχουμε τονίσει και σε παλαιότερο ενημερωτικό σημείωμα ότι όρος που επιτρέπει την αναπροσαρμογή του επιτοκίου με βάση **«την μεταβολή των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών» ή «του κόστους του χρήματος» δεν είναι σαφής και διαφανής**. Το ίδιο ισχύει για διατυπώσεις που εξαρτούν την αναπροσαρμογή από *«τις μεταβολές του επιτοκίου αναφοράς»* ή από *«τις μεταβολές του κόστους χρήματος»* ή *«της γενικότερης επιτοκιακής στάθμης»*. Το ίδιο ισχύει για τον όρο που αναφέρει, ότι το επιτόκιο του δανείου *«θα είναι μεταβλητό και θα έχει ως επιτόκιο αναφοράς το βασικό επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας»* ή που αναφέρει ότι *«το επιτόκιο θα ισούται με το εκάστοτε επιτόκιο ιδίων δανείων της τράπεζας»*. Επίσης, έχει κριθεί ότι είναι καταχρηστικός ως αόριστος ο συμβατικός όρος που καθορίζει τα κριτήρια διακύμανσης του επιτοκίου με βάση τον *«κίνδυνο της αγοράς»*, τον *«γενικότερο προϊόντικό κίνδυνο»* και *«τις συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού»*. Εξάλλου, με την Πράξη Διοικητού Τραπεζικής Ελλάδος 2501/2002 (ΦΕΚ Α' 277/2002) περί *«ενημέρωσης συναλλασσομένων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους»* προβλέφθηκε ότι η ελάχιστη εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων υποχρέωση για συναλλαγές χορηγήσεων αφορά και *«...σε περιπτώσεις δανειακών συμβάσεων με κυμαινόμενο επιτόκιο, το γενικό επιτόκιο αναφοράς σαφώς προσδιορισμένο με βάση τα ισχύοντα επιτόκια των χρηματαγορών, τις περιόδους ισχύος του, καθώς και πληροφόρηση σχετικά με βασικούς παράγοντες, η ενδεχόμενη μεταβολή των οποίων θα επηρεάσει το συνολικό κόστος του αντίστοιχου δανείου (όπως λ.χ. παρεμβατικά επιτόκια Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας)»*. Στη συνέχεια, η Τράπεζα της Ελλάδος εγγράφως (αρ. πρωτ. 53/2003) διευκρίνιζε ότι στις περιπτώσεις συμβάσεων με κυμαινόμενο επιτόκιο **«είναι δυνατή η χρήση περισσότερων του ενός επιτοκίων αναφοράς, προσιτών στο συναλλασσόμενο κοινό, και ότι η συμβολή των ανωτέρω βασικών παραμέτρων στη μεταβολή του επιτοκίου μπορεί να προσδιορίζεται είτε σε σταθερό επίπεδο, είτε με συγκεκριμένο εύρος διακύμανσης»**. Κατόπιν δε, με την υπ' αρ. 178/2004 απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων, η Τράπεζα της Ελλάδος, κατ' εφαρμογή της ως άνω ΠΔΤΕ 2501/2002 διευκρίνισε ότι *«η μεταβολή του κυμαινόμενου επιτοκίου συνδέεται αποκλειστικά με δείκτες γενικού και ευρέως προσβάσιμου επιτοκιακού χαρακτήρα, όπως παρεμβατικά επιτόκια της ΕΚΤ, euribor, απόδοση ομολόγων, βραχυπρόθεσμων τίτλων κτλ. οι οποίοι πρέπει να αναφέρονται στη σύμβαση. Στη σύμβαση επίσης προσδιορίζεται ρητά ο τρόπος προσαρμογής του συμβατικού επιτοκίου, ως εξής: (i) ως ανώτατο πολλαπλάσιο της εκάστοτε μεταβολής του επιτοκιακού δείκτη ή (ii) ως εκάστοτε προκύπτον άθροισμα του ύψους του επιτοκιακού δείκτη πλέον ενός περιθωρίου καθοριζόμενου μέχρι ενός ανώτατου ορίου»*.

Περίληπτικά οι συνήθεις καταχρηστικοί όροι που απαντώνται σε δανειακές συμβάσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων ΥΕΕ (όσο παλαιότερες οι συμβάσεις τόσο πιο πιθανό είναι να εντοπιστούν τέτοιοι όροι)

αφορούν σε ρήτρες: επιτοκίου, επιβολής εξόδων, επιβολής ασφαλιστικών επιβαρύνσεων, αναγωγής εμπορικών βιβλίων σε αποδεικτικό μέσο, επιβολής εισφοράς ν. 128/1975, πλασματικής αναγνώρισης χρέους, τρίμηνου ανατοκισμού και ελεύθερης κατά την κρίση καταγγελίας.

Β. Ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τα «πανωτόκια»

Παράλληλα, λόγω της συνήθους παλαιότητας των εν λόγω πιστωτικών συμβάσεων, πολλές φορές τίθενται ζητήματα επαναυπολογισμού της οφειλής βάσει των νομοθετικών διατάξεων για τα «πανωτόκια». Βάσει π.χ. του ισχύοντος ά. 39 παρ. 5 Ν. 3259/2004, το συνολικό ύψος της οφειλής από σύμβαση ανοίγματος πίστωσης με χρήση αλληλόχρεου λογαριασμού με αντισυμβαλλόμενο αγρότη, δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο του ποσού της οφειλής όπως αυτό διαμορφώθηκε κατά την τελευταία εκταμίευση. Προς την ίδια κατεύθυνση, η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου προβλέπει ότι η συνολική ληξιπρόθεσμη οφειλή από κάθε είδους συμβάσεις δανείων, δεν δύναται να υπερβεί το τριπλάσιο του ποσού της οφειλής, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά την τελευταία εκταμίευση του λογαριασμού, όσον αφορά συμβάσεις που λειτουργούν μέσω αλληλόχρεων λογαριασμών. Οι ρυθμίσεις του ν. 3259/2004 «*συνίστανται σε γενικές γραμμές στον περιορισμό της συνολικής οφειλής στο διπλάσιο ή τριπλάσιο (για αγρότες) του καταβληθέντος κεφαλαίου και την αφαίρεση από το ποσό αυτό των καταβολών που έχουν ήδη γίνει*» και «...ο περιορισμός της συνολικής οφειλής ... καταλαμβάνει όχι μόνο ήδη ληξιπρόθεσμες οφειλές, αλλά και οφειλές από συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων οι οποίες συνάπτονται μετά την ισχύ του πιο πάνω άρθρου 39...»¹. Για όλα, δηλαδή, τα δάνεια, τις πιστώσεις ή τους αλληλόχρεους λογαριασμούς, ανεξαρτήτως του χρόνου συνομολόγησης αυτών, θεσπίστηκε ανώτατο όριο της συνολικής ληξιπρόθεσμης οφειλής, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο, ή κατά περίπτωση διπλάσιο, του χορηγηθέντος κεφαλαίου, από το οποίο, στη συνέχεια, αφαιρούνται όλες οι καταβολές, όχι μόνο αυτές που έγιναν μέχρι τις 4.8.2004, αλλά και οι μετέπειτα². Κατά δε το ποσό που η οφειλή υπερβαίνει τα πολλαπλάσια αυτά, θεωρείται εκ του νόμου μερικώς (ή και ολικώς) αποσβεσθείσα (βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 1127/2005 Αρείου Πάγου).

Γ. Ειδικό νομοθετικό πλαίσιο προστασίας τραπεζικών οφειλετών

Το παραπάνω πλαίσιο ρυθμίσεων και συμβιβασμών (βλ. αριθμό 2) δεν τυγχάνει εφαρμογής όταν υφίσταται ειδικό νομοθετικό πλαίσιο ρύθμισης/διευθέτησης της οφειλής. Αυτό γίνεται λ.χ. στην περίπτωση εφαρμογής του νόμου 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, του ειδικού νομοθετικού πλαισίου για τα δάνεια εγγύησης Δημοσίου και ΕΤΕΑΝ (βλ. [παλαιότερο ενημερωτικό σημείωμά μας](#)) ή ειδικότερων κατηγοριών δανείων που υπάγονται υποχρεωτικώς σε ρύθμιση βάσει κανονιστικών διατάξεων (βλ. λ.χ. ν. 3816/2010 ν. 4224/2013, ν. 4161/2013). Μάλιστα, τούτο επιβεβαιώθηκε και από την Τράπεζα της Ελλάδος

¹ Βλ. ΓνΝΣΚ 405/2006· βλ. και Βερβερίδης, Σύμβαση Πίστωσης με Αλληλόχρεο Λογαριασμό, 2009, σελ. 239: «*Δηλαδή η διάταξη του άρθρου 39 αφορά όχι μόνο τις υφιστάμενες κατά το χρόνο ισχύος της εν λόγω διάταξης οφειλές που ήταν σε καθυστέρηση την 4.8.2004, αλλά και εκείνες που είναι μεν την 4.8.2004 ενήμερες, αλλά θα καταστούν στο μέλλον υπερήμερες, ακόμα κι αυτές που θα συνομολογηθούν μετά την ως άνω ημερομηνία*»· βλ. και ΕφΠειρ 208/2011, ΝΟΜΟΣ: «*Εξάλλου, από την ως άνω διάταξη του άρθρου 39 παρ. 1 του Ν 3259/2004 σαφώς προκύπτει, ότι με αυτή επιβλήθηκε ενιαίος συντελεστής 3 για όλα ανεξαιρέτως τα δάνεια, είτε αυτά συνομολογούνται υπό την ισχύ του ως άνω νόμου (4.8.2004), είτε έχουν συνομολογηθεί πριν από την έναρξη ισχύος αυτού*».

² ΕφΑθ 3669/2009, ΝΟΜΟΣ· βλ. και ΜΠρΚαστοριάς 191/2013, ΝΟΜΟΣ: «*Για όλα, δηλαδή, τα δάνεια, τις πιστώσεις ή τους αλληλόχρεους λογαριασμούς, ανεξαρτήτως του χρόνου συνομολόγησης αυτών, θεσπίστηκε ανώτατο όριο της συνολικής ληξιπρόθεσμης οφειλής, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο του χορηγηθέντος κεφαλαίου, από το οποίο, στη συνέχεια, αφαιρούνται όλες οι καταβολές, που έγιναν οποτεδήποτε μέχρι τις 4.8.2004 (ΕφΑθ 3669/2009 ΔΕ.Ε 2010,189), αλλά και οι μετέπειτα καταβολές*».

σε σχετικό έγγραφό της προς τον Υπουργό Οικονομικών κατά την απάντηση ερωτήματος στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου στις 24/11/2016: «*Κύριο κριτήριο για τη διαμόρφωση της ρύθμισης που προτείνεται, είναι η βιωσιμότητα αυτής, η οποία, κατά το δυνατόν, εξασφαλίζεται μέσω επιμήκυνσης του χρόνου αποπληρωμής, την παροχή περιόδου χάριτος, αλλά και την απομείωση μέρους της απαίτησης, κυρίως των εξωλογιστικών τόκων. Κατά συνέπεια, το πλαίσιο ρυθμίσεων οφειλών των υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων δεν αποκλίνει από αυτό που εφαρμόζουν και οι εν λειτουργία εμπορικές τράπεζες, ενώ αναφορικά με τους πλειστηριασμούς ακινήτων, τυχαίνουν εφαρμογής οι διατάξεις του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου*».

Εξάλλου, ήδη για τα δάνεια της ΑΤΕ υπό εκκαθάριση σε αγρότες, βάσει του προσφάτως ψηφισθέντος άρθρου 70 παρ. 2 εδ. γ νόμου 4235/2014: «*Σε κάθε περίπτωση όμως, το ύψος του συνόλου των καταβληθέντων ποσών (όσων έχουν ήδη καταβληθεί και όσων θα καταβληθούν) δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 120% του κεφαλαίου του δανείου, εφόσον το σύνολο των ως άνω πάσης φύσεως απαιτήσεων της Τράπεζας, οι οποίες απορρέουν από το δάνειο, δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου, ενώ περιορίζεται στο διπλάσιο του ληφθέντος κεφαλαίου του δανείου, αν το σύνολο αυτών είναι ανώτερο του διπλάσιου, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος άρθρου*». Επομένως, το ύψος των συνολικώς καταβληθέντων από τον δανειολήπτη αγρότη (και όσων έχουν ήδη αλλά και όσων θα καταβληθούν) δεν μπορεί να ξεπεράσει τις περισσότερες φορές το 120% των χορηγήσεων, στο πλαίσιο της εκάστοτε σύμβασης. Σημειωτέον, ότι η τυχόν μη έκδοση οδηγίων εφαρμογής από τα συναρμόδια Υπουργεία όσον αφορά το άρθρο 70 του νόμου 4235/2014, δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο μη εφαρμογής ψηφισθέντος και ουσιαστικού κανόνα δικαίου με λεπτομερή περιγραφή πραγματικού και έννομων συνεπειών.

4. ΑΝΤΙΔΙΚΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΎΔΡΥΜΑ ΥΕΕ

Τελικά, ωστόσο, ίσως απαιτηθεί η επίλυση της διαφοράς μέσω προσφυγής στη δικαιοσύνη. Τα Πιστωτικά Ιδρύματα ΥΕΕ δυσχερώς θα δεχθούν την ύπαρξη παράνομων χρεώσεων, καταχρηστικών όρων ή ακόμα και την εφαρμογή του ειδικού νομοθετικού πλαισίου για τα «πανωτόκια», επικαλούμενα λ.χ. την έλλειψη της καταναλωτικής ιδιότητας εκ μέρους του πιστολήπτη, την έλλειψη της αγροτικής ιδιότητας όσον αφορά την ως άνω εφαρμογή του ν. 4235/2014, τον ορθό υπολογισμό των τόκων, την εγκυρότητα όλων των συμβατικών όρων κτλ.. **Μάλιστα η διακριτική ευχέρεια του ειδικού διαχειριστή για την κατάρτιση συμβιβασμών, όπως σημειώθηκε πιο πάνω, είναι περιορισμένη σε σχέση με τις διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων εν λειτουργία, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής ένας επωφελής συμβιβασμός μεταξύ δανειολήπτη, που εγείρει βάσιμες ενστάσεις περί της οφειλής, και πιστωτικού ιδρύματος**³. Στις περιπτώσεις αυτές μονόδρομος αποτελεί η προσφυγή στην δικαιοσύνη μέσω άσκησης αναγνωριστικής αγωγής, στην περίπτωση που δεν έχει ήδη εκδοθεί διαταγή πληρωμής, ή μέσω άσκησης ανακοπής προς ακύρωση της ήδη εκδοθείσας διαταγής πληρωμής. Ως προς την δυνατότητα άσκησης αγωγής κατά του Πιστωτικού Ιδρύματος ΥΕΕ, ήδη έχει κριθεί ότι υφίσταται αυτή η δικονομική δυνατότητα, έστω κι αν ισχύει γενικώς η αναστολή των ατομικών διώξεων υπέρ του τελευταίου (βλ. υπ' αριθμ. 665/2014 και 11/2014 αποφάσεις

³ Ας σημειωθεί ότι στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν έχουν τεθεί σε ειδική εκκαθάριση, όχι μόνο η ευχέρεια διαμόρφωσης συμβατικών ρυθμίσεων είναι μεγαλύτερη αλλά και το ίδιο το ρυθμιστικό πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος δίνει αρκετές δυνατότητες και αναγνωρίζει σημαντικά δικαιώματα στους δανειολήπτες (βλ. [πολαιότερο σημειώμά μας](#)). Δυστυχώς, ο εν λόγω Κώδικας δεν εφαρμόζεται μέχρι σήμερα από τα Πιστωτικά Ιδρύματα ΥΕΕ, αν και έχει επισημανθεί πολλάκις (και εντός Βουλής) ως προς το σημείο αυτό το ζήτημα της ανισότητας στην αντιμετώπιση των δανειοληπτών ιδρυμάτων ΥΕΕ με τους δανειολήπτες ιδρυμάτων εν λειτουργία.

του Εφετείου Πειραιά και του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Χίου αντίστοιχα⁴). Επομένως, εντός περίπου ενός έτους (με βάση την νέα διαδικασία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) μπορεί ο δανειολήπτης να έχει στα χέρια του μια οριστική δικαστική απόφαση η οποία θα επιλύει σε πρώτο βαθμό το ζήτημα της οφειλής και της εγκυρότητας των συμβατικών όρων.

Για περισσότερες πληροφορίες και για εγγραφή στην λίστα ενημερώσεών μας επικοινωνήστε μαζί μας:

ΓΙΑΝΝΑΤΣΗΣ ΚΑΙ ΨΑΡΑΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

WWW.YIANNATSISS.GR

38, ΚΑΡΝΕΑΔΟΥ, ΚΟΛΩΝΑΚΙ

106 76, ΑΘΗΝΑ

ΕΛΛΑΔΑ

T: (+30) 210 7231076

F: (+30) 210 7231075

⁴ Βλ. χωρίο από την απόφαση του Εφετείου Πειραιά: «Στην προκείμενη όμως περίπτωση, σύμφωνα και με τα ακολούθως αναφερόμενα, οι ενάγοντες - εκκαλούντες, δεν είναι πιστωτές (δανειστές), αλλά οφειλέτες της υπό εκκαθάριση εφεσίβλητης τραπεζικής εταιρίας, δηλαδή η τελευταία (εφεσίβλητη) είναι αυτή που έχει εκπληρωτέα χρηματική αξίωση κατά των εναγόντων - εκκαλούντων και όχι το αντίστροφο. Μάλιστα, τη χρηματική αυτή οφειλή τους οι ενάγοντες επιδιώκουν να περιορίσουν με την υπό κρίση αγωγή τους».